

Aanvullend natuuronderzoek locatie Nieuweweg / Parklaan te Hattem

Onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en steenmarter

Datum: 15-10-2012
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: AT/2012/15.10
Versie: Definitief

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het gebied rond de kruising Parklaan / Nieuweweg in Hattem bestaan herontwikkelingsplannen. In het gebied staan enkele gebouwen (Chinees restaurant, voormalige snackbar, enkele oude schuren en woonhuizen) die (deels) gesloopt zullen en vervangen door nieuwbouw. Dit betreft een ruimtelijk ontwikkeling die getoetst dient te worden aan de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. Door Aveco de Bondt is in 2011 een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd, waaruit naar voren komt dat de aanwezigheid van beschermde soorten niet op voorhand is uit te sluiten. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar vleermuizen en steenmarter. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van dit aanvullend veldonderzoek.

Figuur 1.1: Ligging onderzoeksgebied (rood omlijnd).

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden ten aanzien van vleermuizen en/of steenmarter. Indien sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet.

De twee vragen die tijdens dit veldonderzoek centraal staan zijn:

1. Zijn er binnen het plangebied vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter aanwezig?
2. Wordt er door vleermuizen gebruik gemaakt van het plangebied als foerageergebied of als vliegroete?

2 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet 1968. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende reptielen, amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten, vissoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 16. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

Tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort).
Tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. Ontheffing wordt alleen verleend indien: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Nesten van vogels zijn in de regel alleen beschermd op het moment dat ze in gebruik zijn in de nestelperiode. Een uitzondering hierop geldt voor de soorten die zijn vermeld op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'. Nesten van soorten van deze lijst zijn jaarrond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).
--	--------	--

3 Werkwijze

Het inventariseren van vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2012¹. Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op de potentiële aanwezigheid van de volgende functies:

- Kraam- / zomerverblijfplaats;
- Paarplaats;
- Foerageergebied;
- Vliegroute.

Aangezien niet alle holle ruimtes in spouwmuren en achter dakbeschot te bekijken zijn, heeft geen visuele inspectie plaatsgevonden in de overwinteringsperiode omdat eventuele overwinterende vleermuizen dan toch niet zichtbaar zijn. Wanneer gedurende het seizoen een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen, wordt er vanuit gegaan dat vleermuizen ook in het betreffende gebouw overwinteren.

In totaal hebben 4 veldbezoeken plaatsgevonden, waarvan twee in de zomerperiode om kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in kaart te brengen en twee in het najaar voor paarverblijven, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaande tabel zijn de data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 3: Data en weersomstandigheden van de vleermuisinventarisaties

Datum	Type inventarisatie	Type bezoek	Weersomstandigheden
18-06-2012	Zomer- en kraamverblijven	Avondbezoek	19° Celsius, half bewolkt, windkracht 3
09-07-2012	Zomer- en kraamverblijven	Ochtendbezoek	13° Celsius, onbewolkt, windkracht 2
16-08-2012	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Ochtendbezoek	15° Celsius, bewolkt, windkracht 3
29-08-2012	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Avondbezoek	18° Celsius, half bewolkt, windkracht 2

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2012. Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012

4 Resultaten

4.1 Onderzoeksresultaten vleermuizen

4.1.1 *Vaste rust- en verblijfplaatsen*

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Het plangebied bevat dus geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is derhalve geen sprake van het overtreden van artikel 11 Flora- en faunawet.

4.1.2 *Foerageergebied*

Het plangebied betreft een volledig bebouwd gebied in het binnenstedelijke deel van Hattem. Er zijn geen potentiële foerageergebieden van vleermuizen in het plangebied aanwezig. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn ook geen foeragerende vleermuizen in het plangebied aangetroffen. Ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen is derhalve geen sprake van het overtreden van artikel 11 Flora- en faunawet.

4.1.3 *Vliegroutes*

Er zijn tijdens het onderzoek geen vliegroutes van vleermuizen waargenomen in het plangebied. Ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen is derhalve geen sprake van het overtreden van artikel 11 Flora- en faunawet.

4.2 Onderzoeksresultaten steenmarter

Tijdens het onderzoek zijn geen (sporen van) steenmarters aangetroffen in het plangebied. Het plangebied bevat derhalve geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter. Ten aanzien van de steenmarter is derhalve geen sprake is van het overtreden van artikel 11 Flora- en faunawet.

5 Conclusies

- In het plangebied zijn geen kraamkolonies en/of andere vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.
- In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen aanwezig. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van essentiële vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen.
- In het plangebied zijn geen (sporen van) steenmarters aangetroffen. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter.